



ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ ΥΙΟΥ

Γιατί η ήρωϊς του δράματος του Δουμά ήταν κοινή. Μία έξυπνη απάντησις του συγγραφέως. Ο Δουμάς, τὰ κτήνη και τὰ ζώα. Τὸ παραπονετὸν κριτικῶν. Πῶς ἀπεκτίνονται τὰ ἐξυπνα παιδιά. Τὸ ἀλγεινὸν κενόν. Μία καυστικὴ ἀπάντησις τοῦ Δουμά. Ο Δουμάς, ὁ Νέφσκυ και τὰ ποσοστά.

Όταν ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς, υἱός, ἔγραψε τὸ δράμα τοῦ Ἀσοῦ Πατέρας, τὸ ἔστειλε σὲ διαφόρους γνωστούς τὸν καλλιτέχνην γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, τὸ ἔστειλε και σὲ μίαν τέως ἠθοποιό, ἡ ὁποία εἶχε πολλὰ κοινὰ σημεῖα μὲ τὴν ἡρώϊδα τοῦ ἔργου...

Ἡ παλαίμαχος ἠθοποιός, ὅταν ἐπέστρεψε τὸ ἔργο στὸν συγγραφέα, τὸ συνόδευσε μὲ τὸ ἑξῆς μιλλέτο: Ἐπὶ τὸ δράμα σας, ἀγαπητὲ μου, εἶνε θανάσιον. Ἡ ήρωϊς όμως τοῦ ἔργου στερεῖται πνεύματος: γιὰτὶ αὐτὸ;

Ο Δουμάς, τότε τῆς ἀπήνησε: Ἀπλούστατα, φίλη μου: Ἄν τὴν εἶχα κάμει ἔξυπνη, ὅλος ὁ κόσμος, σὲ τὸ πρόσωπό της, θάἐγνωρίζεν...! εἶπες!

Ο Δουμάς συνηροῖσε σὲ σάτις τοῦ ὀλόκληρου... ζωολογικὸ κῆπος: τὸν κόκορα Καίσαρα, τὸν γάλο Μισούφ, τὸν γύπα Ζουγκούφθα, κ' ἕνα κοινὸ παθῆκος.

Συχαίνομαι τὰ κτήνη, συνήθιζε νὰ λέη, τρελλαινόμεαι ὅμως γιὰ τὰ ζώα.

Κάποιος διάσημος Παρισινὸς κριτικὸς, περιήμφως γιὰ τίς συζυγικὲς τὸν ἀτυχίας, παρεπονεῖτο στὸν Δουμά υἱὸ γιὰ τὰ παιδιά του τὰ ὁποῖα καθὼς ἔλεγε, ἦσαν ὅλα ἀδύνατα κρᾶσος και κοινά. Ἄ! κύριε Δουμά, τοῦ ἔλεγε ἀναστανάζοντας, θὰ μοῦ χρειαζόταν ἕνας γυῖος, νὰ... σάν κ' εἶσις. Ὅταν θέλη κανεῖς, ἀγαπητὲ μου κύριε, ἀπήνησεν ὁ Δουμάς, νὰ ἀποκτήσῃ παιδιὰ σάν κ' ἕμένα, φροντίζει νὰ τὰ κάμῃ μονάχος του.

Κάποιος «τέως» φίλος τοῦ Δουμά, ὁ ὁποῖος τὸν εἶχεν αἰσυχρὰ συκοφαντήσει και ὁ ὁποῖος εἶχε νὰ τὸν δῆ πρὸ δεκαετῶν, τὸν ἐπλησίασε κάποτε στὸν δρόμο.

Ο Δουμάς ἔκαμε πὼς δὲν τὸν εἶδε κ' ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του...

Δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε λοιπόν, ἐρώτησεν ὁ κακὸς φίλος τὸν συγγραφέα τῆς «Κυρίας καὶ τῆς Καμελίας», εἶμαι ὁ Β...

Μὰ τὴν πίστη μου! ἀπήνησεν ὁ Δουμάς... ἔχετε ἀλλάξει τόσο λίγο, ὥστε μοῦ εἶνε ἀδύνατον... νὰ σᾶς ἀναγνωρίσω!...

Κάποιος κριτικὸς ἐκάκιζε, κάποτε, τὸν Δουμά γιὰ τὴν φράση του: «τὸ ἀλγεινὸν κενόν» ποὺ ἀφίνουν στὴν ψυχὴ μας ἡ στιγμὲς τῆς ἀδυναμίας μας», ἡ ὁποία περιείχετο σὲ κάποιον μυθιστορημὰ του.

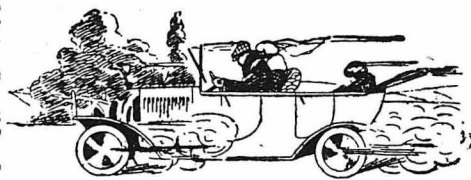
Τὶ παράξενον εἶκάν! τοῦ εἶπε. Πὼς εἶνε δυνατόν ἕνα πρᾶγμα «κενόν», ἄδειο, νὰ εἶνε ἀλγεινόν;...

Γιατὶ σᾶς φαίνεται παράξενον αὐτὸ; ἀπήνησε ψυχρὰ ὁ Δουμάς. Δὲν ἔτυχε ποτὲ σας νὰ νοιώσετε ποικιλόμορφον;...

Στὸ Παρισινὸ «Όντεν» ἀνεβράσθη κάποτε μὲ πολὺ ἐπιτυχία, ἕνα δράμα τὸ ὁποῖον εἶχε γράψαι βέβαια ὁ Πέτρος Νέφσκυ, τὸν εἶχε ὅμως βοηθήσει πολὺ μὲ τίς πολύτιμες συμβουλὰς ποῦ τοῦ ἔδωσε ὁ Δουμάς. Μετὰ τὴν ἀναβίβαση τοῦ ἔργου, ὁ Δουμάς ἐξήγησε νὰ λάβῃ μέρος τὸν ποσοστὸν ἀπὸ τὸν Νέφσκυ, ὡς συνεργάτης του, αὐτὸς ὅμως ἀρήθικως, παρουσιάζων τὸν ἑαυτὸ του ὡς μόνον συγγραφέα τοῦ ἔργου. Ἐπικολούθησε, φυσικὰ ἀγριὸς καυχᾶς μεταξὺ τῶν δύο συγγραφέων καὶ ὁ Δουμάς ἐκδικουμένως τὸν συνάδελφὸ του ἔλεγε ὅσους τὸν ρωτοῦσαν γι' αὐτόν: Ὁ Νέφσκυ... Εἶνε ἕνα πολὺ ἔξυπνον παιδί. Γράφει μάλιστα και θεατρικὰ ἔργα διαν... ἔχω καιρὸ διαθέσιμο!...

νῆθω ἀπὸ τὴν κατάκληξ, ποὺ μοῦ ἔκαναν ὅλα αὐτὰ. Ὁ κόμης τελειοῦσε τὴ διήγησή του. Ἐταί χρεῖα τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ ἐπισοδίου, ποὺ ἡ ἀρχὴ του μοῦ εἶχε κάμει κατάκληξ. Τὸ Σὺλβιο δὲν τὸν ἐξανάθη. Ἐμαθα δευκατὸ τὴν ἐκπανάστασιν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη, ἀδηγώντας ἕνα ἀπόσπασμα ἱερολογίτες, σκοτώθηκε ἡρωικὰ στὸ Δραγατσάνι. Ἀλέξανδρος Ποσειων

χρόνια νὰ πιάσω πιστόλια στὰ χέρια μου. Ἄ! τότε θάχατε ἐξάσει, γιατί τὸ πιστόλι γραζιέται ἀκατάσπαστη ἀσκησι. Ὁ καλύτερος σκοπευτὴς ποὺ γνώρισα γυμνάζονταν κάθε μέρα, τουλάχιστον τρεῖς φορὲς πρὶν ἀπὸ τὸ γεῦμα. Χτυποῦσε τὴ μύτη στὸν τοῖχο. Μὰ αὐτὸς ἦταν σκουδαῖος! εἶπε ὁ κόμης. Καὶ πὼς τὸν ἔλεγε; Σὺλβιο, ἐκλαμπρότατε. Ὁ κόμης ταραχτήκε. Σὺλβιο! φώναξε. Ἐγνώρισες τὸ Σὺλβιο; ἤμαστα φίλοι τὴν ἐποχὴ ποὺ ὑπηρετοῦσα στὸ σύνταγμα, ἀλλὰ ἔχουν παρᾶσι τώρα πέντε χρόνια, ποὺ δὲν ἔχω καμμιά ἐπίσημη γὰ δαῦτον. Τὸν ἐγνωρίσατε κ' εἶσις; Τὸν γνώρισα και πολὺ μάλιστα και θὰ σᾶς διηγηθῶ και κάποιον ἀξιοπεριεῖρο γυγονός. Μήπως ἐννοεῖτε τὸ ράμμα, ἐκλαμπρότατε.. ἕνα βράδυ σ' ἕνα χορδὸ ἀπὸ κάποιον ταραξία; Καὶ εἶπε τὸ ὄνομα τοῦ ταραξία; Ὁχι, ἐκλαμπρότατε. ἤμουν ἐγὼ, εἶπε ταραξιώτης ὁ κόμης, και ἡ τρυπημένη εἰκόνα εἶνε ἀπόδειξι τῆς τελευταίας μας συναντήσεως. Ἄ! ἀγαπητὲ μου, μὴν τὸ διηγηθῆς, εἶπε ἡ κόμησσα. Μὲ πάνες φρίκη διαν τὸ ἀκούω. Ὁχι, θὰ τὰ διηγηθῶ ὅλα, εἶπε ὁ κόμης. Ὁ κύριος ἔφερε πὼς πρόβαλα τὸ φίλο του, ἄς μάθῃ και πὼς μ' ἐξεδιηθήκα ὁ Σὺλβιος. Καὶ ἄρχισε τὴ διήγησή του: Καθὼς ἔφατε, ἡ μονομαχία μας μὲ τὸ Σὺλβιο εἶχε μείνει στὴ μέση. Ἐπειρα νὰ σταθῶ νὰ μὲ πυροβολήσῃ και περιμένα πάντα αὐτὴ τὴν ἡμέρα. Πρὸ πέντε ἐτῶν εἶχα παντρευτῆ. Τὸν πρῶτο μῆνα τὸν παρᾶσιμ σ' αὐτὴ τὴν ἑταιρία μὲ τὴν γυναῖκα μου. Ἐνα βράδυ, καθὼς γυρίζαμε μὲ τὴν κυρία μου κοβάλα σ' ἀλογία και τὸ ἀλόγο τῆς ἀγρίσεως ἄφαφα κ' ἡ γυναῖκα μου πέτυχε και μοῦ τόδεκα προμηθώντας νάρθη περὶ. Ἐγὼ ἔφερα μπρός διαν στὴν ἀλλὴ τὸν σπιτικὸ εἶδα ἕνα ἀμάξι και μοῦ εἶπαν πὼς κάποιος κύριος μ' ἐπείριμα ἀπάνου. Μήκα σ' αὐτὸ τὸ δωματῖο και στὸ



Δὲ μὲ γνώρισες, κόμη; μοῦ εἶπε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή. Ὁ Σὺλβιος! φώναξε τρομαχτικὰ κ' ἐννοῖσα τίς τρεῖς τοῦ κεφαλιού μου ν' ἀνασηκωνοῦνται. Ἐγὼ, ὁ ἴδιος εἶπε. Σοῦ χροστῶ μὰ βολὴ και ἤρα ν' ἀδειάζω τὸ πιστόλι μου ἀπάνω σου. Εἶσαι εἰσιμος; Ἐμῆτριχα δώδεκα βήματα κ' ἀστάθικα ἐκεί τῆς γωνιά, παρακαλώντας τον νὰ πυροβολήσῃ γλήγορα, προτοῦ φτάσει ἡ γυναῖκα μου. Ἐβγαλε τὸ πιστόλι του και σημάδεψε. Μετροῖσε τὰ δευτερόλεπτα...σπυλολογίζομαι ἐκείνη...φρικτὴ στιγμή! Ὁ Σὺλβιος κατᾶβασε ἄφαφα τὸ χεῖρ του. Λυκοῦμαι, εἶπε, γιατί τὸ πιστόλι μου δὲν εἶνε γεμάτο μὲ κουκουτῖα κεραιδῶν ἀλλὰ μὲ σφαῖρας. Καὶ καθὼς ἔφερις, κόμη, ἡ σφαῖρα εἶνε κἀτὶ βαρὺ κ' ἐγὼ δὲν ἐσυνήθισα νὰ σημαδεύω ὀλοπῶς. Ἄς πιάσουμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴ μονομαχία. Ἄς εἰσέψω κλήρους ποῖος θὰ σημαδέψῃ πρῶτος.

Τὸ κεφάλι μου βούιζε. Τὰ ἔχασι... Γεμίσιμος κ' ἄλλο ἕνα πιστόλι, εἶπαμε κλήρους κ' ἐπήρα πάλι τὸν πρῶτο.

Ἐχεις διαβολεμένη τύχη, κόμη, μοῦ εἶπε μὲ κάποιον χαμόγελο, ποὺ δὲ θὰ τὸ ἐξαόσας ποτέ. Δὲν ἔφαρ πὼς βρέθικα ἐκείνη τὴ στιγμή και ἀναγκάστικα νὰ πυροβολήσω πρῶτος. Ἡ σφαῖρα βῆκε αὐτὴ τὴν εἰκόνα. Ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ Σὺλβιος ἦταν ἀπίσιος. Ἄρχισε νὰ μὲ σημαδεύῃ τώρα κ' αὐτὸς, μὰ ξαφνικὰ μῆκε μέσα ἡ Μάσσα, ἡ γυναῖκα μου και κερματίστηκε στὸ λαίρδ μου. Ἡ παρουσία τῆς μωδουκῆς θάφου. Ἀγαπητῆ μου, τῆς εἶπα, ἀστενεύομαστε. Ἐκείνη δὲν πίστεψε και γυρίζουσα πρὸς τὸ φοβερὸ Σὺλβιο τοῦ εἶπε: Ἀλήθεια εἶνε πὼς ἀστενεύομαστε;

Πάντοτε ὁ κύριος ἀστενεύοματε κόμησσα, τῆς ἀπάντησε. Στ' ἀστεία μ' ἐμπάσιμος κάποτε, στ' ἀστεία ποὺ τρέψομαι μὲ μὰ σφαῖρα τὸ πᾶλῃ, στ' ἀστεία λιγάκι πρὶν δὲν πέτυχε τὸ στόχο του. Γύρω ἤρε και σ' ἕμένα ἡ ὄρεξι μ' ἀστενεύω. Καὶ ἀμέσως σήκωσε τὸ χεῖρ του νὰ μὲ σημαδέψῃ. Ἡ Μάσσα τότε ἔπεσε στὰ πόδια του.

Μάσσα; φώναξε, σήκα! Εἶνε νεροπὴ. Κ' εἶσις, κύριε θὰ πάμετε νὰ χλευάζετε αὐτὴ τὴ φτωχὴ γυναῖκα; Θὰ πυροβολήσετε ἡ ὄχι;

Δὲ θὰ πυροβολήσω, ἀπάντησε. Εἶμαι ἱκανοποιημένος, ποὺ εἶδα τὴν ταραχὴ σου και τὴ δειλία σου και σὲ ἀνάγκασα νὰ μὲ πυροβολήσῃ. Αὐτὸ μοῦ εἶνε ἀρκετὸ. Θὰ μὲ θυμάσαι. Σὲ παραβίνο σὴ συνείδησή σου.

Ἐκαμε νὰ φύγῃ, μὰ σταματήσε στὴν πόρτα, κῦταψε τὴν τρυπημένη εἰκόνα και χωρίς νὰ σημαδέψῃ σχεδόν, πυροβόλησε. Ἡ σφαῖρα του βῆκε τὴν τρύπα τῆς δικῆς μου σφαῖρας σὸ κἀδρῶ. Ἡ γυναῖκα μου λιποθύμησε. Ὁ ὑπηρετὸς δὲν ἐτόλμησαν νὰ τὸν πλησιάσουν, παγομένο ἀπὸ φρίκη. Ἐβγήκε στὸ περίπτερο, κλέισε τὸν ἀμαξὶ του κ' ἔφυγε, προτοῦ νὰ συ-

